

Eitt yvirskot uppá 127 mió. er einki at rópa hurrá fyri

Vit taka undir við radfestingini hjá landsstýrinum á uppskotinum fyri figgjarlóg fyri komandi ár. Men hetta er onki at rópa hurrá fyri

ÁKI BERTHOLDSEN

– Eitt yvirskot uppá 127 milliónir á figgjarlógini fyri 1999 er ikki so nógv at reypa av.

Vilhelm Johannesen talsmaður hjá størsta andstöðuflokkinum, javnaðarflokkinum, heldur ikki, at tað er nakað at rópa hurrá fyri, at landsstýrið hevur gjørt eitt uppskot til figgjarlóg í 1999 sum visir eitt yvirskot uppá 127 milliónir.

Hann sigur, at vit skulu minnst til, at umstøðurnar hava verið tær best hugsandi nú í fleiri ár.

– Fiskiskapurin er metgøðir, prisirnir methøgir, rentan metlág, umframt at búskaparvøxtur og lónarvøxturin er 10% um árið og hetta hevur verið lagið í nøkur ár upp í slag nú.

– So eg haldi, at hendan samgongan hevur langt eftir á mál, og hon átti at duga at forklára fólki, hvussu figgjarlógin kemur at siggja út, um fiskiskapurin og prisir bara lækka niður á vanligt

– Samgongan skuldi greitt okkum frá, hvussu vit klára okkum, tá fiskari, prisir og renta eru á vanligum støði. Og, ikki minst, hvussu vit skulu klára okkum, tá ið vit sjálvi skulu betala tær 1,2 milliárdina, sum danir í dag betala í Føroyum, heldur Vilhelm Johannesen

støði, og rentan hækkar uppá eitt vanligt støði.

Vilhelm sigur, at tað er enn tætt slett onki at ivast í, at tað koma vánalig ár aftur, tí at tíðirnar skifta er líka vist sum at árstíðirnar skifta.

– Og ikki um at tala átti samgongan at greitt fólki

frá, hvussu støðan hevði verið, um vit harafturat skuldu verið fyrirtuttan tær donsku útreiðslurnar í Føroyum, sum eru uppá meiri enn 1,2 milliárd, tá ið donsku útreiðslurnar til lög-reglu, dómsvald, kirkju sjó-verju og annað er lagt

afturat sjálvum blokkinum, heldur Vilhelm Johannesen.

– Tí blokkurin er framvegis størsta inntøkukelda landskassans.

– Og hvar skulu vit finna inntøkur uppá 1,2 milliárd fyri at halda sama livistøðið, sum nú? Ella hvar skulu vit

spara 1,2 milliárd?

Rætt at vera varin

Hinvegin tekur Vilhelm Johannesen undir við landsstýrinum í, at tað er rætt at vera varin við fløgum.

– Landsstýrið hevur sett 139 milliónir á til fløgur.

– Tað eru 13 milliónir meiri enn í ár.

– Vanliga siga vit, at almennu og privatu fløgurnar í einum skulu tilsamans ikki vera hægri enn 20% av bruttotjóðarvøkstri. Eftir tí skulu fløgurnar í Føroyum vera um 1,2 milliárd tilsamans.

Tað eru fløgurnar hjá privatu vinnuni, hjá landinum, umframt hjá kommununum, kommunalium felagsskapum o.s.fr.

– Umframt at ov nógv ferð kann koma á búskapin, er ein vansi við at seta ov nógv almennar arbeiði í gongd, at tað drenar privatu vinnuna fyri arbeiðsmegi.

Tó heldur figgjarpolitiski talsmaður javnaðarflokksins, at tað hevði verið rættari at havt eina nágreiniliga, politiska viðgerð av almennu fløgum og at lagt eina fløgætlan fyri tær almennu fløgurnar tey komandi árin.

Fint skal tað vera

Annars fylist Vilhelm Johannesen á fleiri av upphæddunum á figgjarlógini.

T.d. undir tað hann stórliga, hvussu jättanin til Almanna og heilsustýrið er hækkað so ómetaliga nógv.

Í 1997 kostaði sjálvt Almanna og heilsustýrið 2,7 mió at umsita, í ár kostar tað 4,2 mió, men næsta ár rýkur tað óskiljandi heilt uppá 17,1 milliónir.

– Í viðmerkingunum til figgjarlógaruppskotið verður sagt, at ein orsak er, at talan er um starvsfólk, sum hava røkt uppgávur aðrastaðni, nú eru flutt til almanna- og heilsu-málastýrið.

– Nevnd verða starvsfólk á landsjúkrahúsinum, almannastovuni og sjúkrahússtjórn.

– Á landsjúkrahúsinum finni eg onga minking, sum kann setast í samband við hetta.

– Men á almannastovuni er ein niðurskurður uppá 2,5 milliónir, og jättanin til sjúkrahússtjórnar uppá 1,3 milliónir er flutt til heilsu-málastýrið.

– Sostatt kunnu 3,8 milliónir eyka først yvir á heilsu-málastýrið.

– Og dregur tú harafturat jättanina í ár uppá 4,2 milliónir frá, sær roknistykkið soleiðis út, at jättanin er at hækka jättanina til almanna og heilsu-málastýrið heilar 9,1 milliónir.

– So fint skal tað vera hjá sjálvstýrisflokkinum, heldur Vilhelm Johannesen fyri.

Hann undrast eisini á, at jättanin til toll- og skatt-tovvuna er 52,5.

– Tá ið sjálvuppgávan verður tikin av o.s.fr., var tað netupp fyri at umsitingin skuldi blíva lættari, einfaldari – og ikki minst bfilgari.

– Men hetta vísir bara, at tær effektiviseringar og rationaliseringar, sum verða skuldi, siggjast ikki aftur í, at raksturin er blivin bfilgari, tí í 1997 kostaði toll og skatt 47,3 milliónir, í ár kostar tað 48 milliónir, men næsta ár, sum sagt, 52,5 mió, ella 4,5 milliónir meiri.

Skeivur og villeiðandi upplýsingar frá landsstýrinum

Tað eru fleiri beinleiðis skeivar og villeiðandi upplýsingar í uppskotinum til figgjarlóg fyri 1999, sum landsstýrið legði fyri tingið herfyri

ÁKI BERTHOLDSEN

– Hetta er øgiliga tungt og trupult hjá tingfólki at hava við at gera.

– Hetta er so trupult at seta seg inn í, at manna-gongdin avgjørt skuldi verið broytt.

Vilhelm Johannesen er

ein av mongum tingmonnum, sum fylast á máta-num, sum landsstýrið hesi seinastu árin er farið at seta figgjarlógina upp uppá.

Hann sigur, at uppskotið, sum t.d. nú er lagt fram, er so fløkt og illa uppsett, at tað er ógvuliga trupult at lesa.

At tað so harafturat í fleiri fòrum er talan um beinleiðis skeivar og villeiðandi upplýsingar, ger tað sjálvandi ikki betri.

Framsøgumaðurin í figgjarmálum hjá størsta andstöðuflokkinum sigur, at tað ger tað óneyðuga tungt og trupult hjá lögtingsfólki og almenningi at lesa og skilja uppskotið til figgjarlógina, tá ið hon er so illa sett upp, sum hon er.

– Og er hon ring at lesa

og trupul at skilja, førir tað sjálvandi við sær, at tað er óneyðuga trupult at taka lut í viðgerðini bæði á tingi og hjá almenninginum annars.

Vilhelm Johannesen sigur, at fremst í figgjarlógini, sum er ein tjúkk bók uppá 400 síður, er eitt høvuðs-yvirlikt yvir figgjarlógina.

– í yvirliktinum, sum gongur frá síðu 3 til síðu 40, eru tveir teigar.

Í ørum teiginum standa útreiðslurnar hjá teimum ymsu stovnum og í hinum teiginum standa møgulegar inntøkur.

– Men tað, sum eg sakni, í høvuðsyvirliktinum, eru roknskapartölini fyri 1997, jättanirnar fyri 1998 og uppskotið til jättan fyri 1999.

Vilhelm Johannesen sigur, at tað hevur sera stóran

týðning, at töluni fyri øll trý árin standa lið um lið.

– Tí næstan alt arbeiðið í sambandi við figgjarlógina byggir á metingar og á sammetingar.

– Tí er tað serstakliga uttanhanda, at töluni fyri 1997 og 1998 ikki standa saman við uppskotinum fyri 1999 í høvuðsyvirliktinum.

Vilhelm Johannesen sigur, at fyrr vóru allir hesir upplýsingar við, so at jättanirnar kundu samanberast, men fyri nøkrum árum síðani er landsstýrið farið at broyta uppsetingina og tað til tað verða.

Skeivt og villeiðandi

Vilhelm Johannesen vísir eisini á, at í summum fòrum eru viðmerkingarnar í figgjarlógini til einstøk málsoki

skeivar, onkuntíð eisini beinleiðis villeiðandi ella mangan bara púra onkisigandi.

Hann nevnr t.d. málið um bústovnar til brekkað.

– Í 1998 vóru fyra milliónir settar av til endamálið, men komandi ár er onki sett av.

– Men í viðmerkingunum til figgjarlógina fyri komandi ár stendur, at peningurin verður nýttur til at keypa og byggja hús til fólk innan serforsorgina.

– Tvs. at hóast ikki eitt oyra er jättat til endamálið stendur í figgjarlógini, at pengarnir skulu nýtast at keypa og byggja hús fyri...

– Hetta sigur mæra bara so mikið sum, at hóast jättanin er strikað, eru viðmerkingarnar frá figgjarlógini í ár

beinleiðis fluttar yvir á uppskotið fyri komandi ár, uttan at verða eftirkannaðar.

Hetta heldur Vilhelm Johannesen er ógvuliga villeiðandi.

– Eitt annað dømi er uppskotið til jättanina til inntøku trygd til fiskimenn.

– Hon er lækkað heilar 25 milliónir, úr 75 milliónum, niður í 50 milliónir.

– Men tað stendur ikki eitt orð í viðmerkingunum um hesa ógvuliga skerjing.

Vilhelm Johannesen heldur, at hetta ber boð um fusk, og at hetta er eitt gott dømi um orðaklæði, „skjøtt er skit- ið verk“.

– Men tað átti ikki at komið fyri, og so slett ikki í landsins, hægstu umsiting, leggur hann afturat.